

Programma Lokale Versterking GGz Wmo van mensen met een psychische handicap

Vereniging Landelijk Platform GGZ

Verslag bijeenkomst Deelnemersraad GGZ-WMO Drenthe 4 juni 2007

Thema 'Wmo; Aanleiding en Individuele Verstrekkingen'

Aanleiding

Voorafgaande aan de voorlichting over individuele verstrekkingen, vertelt Harry Holtrust over het ontstaan van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De aanleiding is de vrees vanuit politiek Den Haag dat over 10 tot 15 jaar de zorg niet meer te betalen is. Er zijn 3 afspraken tot verandering van beleid gemaakt:

1. Vernieuwing van de AWBZ (o.a. huishoudelijke verzorging, ondersteuning, activiteitenbegeleiding, etc.)
2. Afschaffen van ziekenfonds en particuliere verzekering en invoeren van een basisverzekering, verplicht voor iedere burger
3. Invoering van de Wmo per 1 januari 2007

De Wmo wordt gezien als een sluitstuk van de enige jaren geleden ingezette vernieuwing van de AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). De Wmo is vanuit de landelijke overheid ondergebracht bij de gemeenten omdat deze het beste weten wat hun burgers, in hun specifieke woonomgeving nodig hebben. Het doel van de Wmo is te zorgen dat iedere burger – ongeacht zijn beperkingen – op alle terreinen kan meedoen in de maatschappij. De Wmo is een kaderwet. Dit houdt in dat er vanuit het ministerie wel kaders zijn bedacht waaraan de Wmo moet voldoen, maar dat gemeenten binnen die kaders redelijk vrij zijn. Hierdoor kunnen er onderlinge verschillen tussen gemeenten zijn voor wat betreft het aanbod. Onder de Wmo vallen onder andere huishoudelijke verzorging, welzijn, jeugdwerk, verstrekkingen (voorheen WVG, Wet Voorziening Gehandicapten), enz. Het recht op zorg is veranderd in mogelijkheden om mee te kunnen doen. Men spreekt ook wel van 'compensatiebeginsel' en 'compensatieplicht van de gemeente'.

Vanuit het ministerie is bepaald dat burgers betrokken moeten worden bij de ontwikkeling van het lokale Wmo-beleid. De inspraak van burgers is bedoeld om de Wmo goed gedragen te krijgen. In iedere gemeentelijke Wmo-raad, die hiertoe zijn opgericht, zitten mensen uit verschillende doelgroepen uit de maatschappij. Vaak zijn dit ervaringsdeskundigen op hun eigen gebied, zoals voor ons de ggz (geestelijke gezondheidszorg). Onze Initiatiefgroep Wmo GGZ in Drenthe probeert in elke gemeente 2 ervaringsdeskundigen in een Wmo-raad te laten benoemen. Daartoe is de Initiatiefgroep de afgelopen maanden naarstig op zoek geweest naar nieuwe vrijwilligers, zoals deze ook vandaag bij elkaar zijn. Samen vormen deze vrijwilligers de deelnemersraad. Niet ieder van hen zit in een Wmo-raad. Wel is het belangrijk om op de achtergrond mee te denken over de Wmo en zo mogelijk deel te nemen aan projecten. Wij bespreken Wmo-aangelegenheden op hoofdlijnen. Inhoudelijk ligt het bij de Wmo-raden, die adviesrecht hebben. Wanneer een gemeente het advies van de Wmo-raad niet opvolgt dan bestaat de mogelijkheid dat groepen van belanghartigers – zoals wij – het onderwerp voorleggen aan de gemeenteraad en kenbaar maken het niet eens te zijn met het te ontwikkelen beleid van de gemeente. Als burger kan men altijd een individueel bezwaarschrift indienen. Een andere mogelijkheid is het inschakelen van de Nationale Ombudsman. Dit hoeft niet persé op individuele basis te geschieden maar kan ook als groep worden gedaan.

Individuele verstrekkingen

De heren Lijster en Brons zijn Wmo-consulent en beleidsmedewerker Individuele Verstrekkingen Wmo van de gemeente Assen. Zij lichten toe dat het doel van de Wmo is:

'Deelnemers aan de samenleving door middel van het verstrekken van voorzieningen in staat stellen een huishouding te voeren, zich in en om de woning te verplaatsen alsmede zich lokaal te verplaatsen met een vervoermiddel.'

Zij leggen uit hoe de gemeente Assen omgaat met aanvragen. Alle informatie, die zij tijdens deze voorlichting overbrengen, kan enigszins afwijken van procedures e.d. bij andere gemeenten. Dit als gevolg van het feit dat de Wmo een kaderwet is en gemeenten een bepaalde vrijheid hebben bij de invulling en uitvoering daarvan.

Bij aanvragen wordt er in sommige gevallen een medisch onderzoek verricht door het CIZ (Centrum Indicatiestelling Zorg). De Wmo-consulent besluit hiertoe wanneer hij of zij zelf niet in staat is de beoordeling voldoende te verrichten. Op de vraag waarom deze beoordeling niet aan de huisarts, die de cliënt kent, wordt overgelaten wordt geantwoord dat de huisarts niet als onafhankelijk en bindend wordt gezien. Zo nodig vraagt de arts van het CIZ wel informatie op bij huisarts of specialist. Mensen die niet in staat zijn om elders een medische keuring te laten verrichten, worden thuis medisch gekeurd.

Verstrekkingen kunnen worden gedaan in:

- voorzieningen in natura (maar dan alleen door de firma die hiertoe door de gemeente Assen is gekozen)
- voorzieningen in de vorm van een financiële tegemoetkoming
- voorzieningen in de vorm van een persoonsgebonden budget

Individuele voorzieningen Wmo zijn:

- a. Collectieve vervoerspas (taxipas) voor wie geen gebruik kan maken van het reguliere openbare vervoer; deze vervoerspas is niet bestemd voor bezoek aan de specialist! In een aantal gevallen valt vervoer voor bezoek aan de specialist onder de ziektekostenverzekering. Hierin zit echter een hiaat waardoor niet iedereen dit vervoer vergoed krijgt. Met de collectieve vervoerspas mag men overigens wel op ziekenbezoek in het ziekenhuis. Het collectieve vervoer is namelijk bedoeld voor sociaal maatschappelijk vervoer. Bij aanvragen van een collectieve vervoerspas door mensen die vanwege psychische problematiek geen gebruik kunnen/durven te maken van het openbaar vervoer, wordt eerst gekeken of men al therapie heeft gevolgd om de oorzaak (voor dit niet kunnen/durven reizen) aan te pakken. De toekenning van de collectieve vervoerspas is inkomensafhankelijk. De regels hiervoor verschillen per gemeente. In Assen gaat het om 1,5 maal het bijstandsniveau. Boven dit niveau wordt men geacht er zelf een auto op na te kunnen houden. Bij de berekening wordt niet gekeken naar woningbezit maar wel naar inkomsten uit eigen vermogen. Naast deze vervoerspas zijn er individuele voorzieningen zoals een auto-aanpassing, een scootermobiel, een vergoeding voor gebruik van eigen auto, etc. (*zie verder de sheets van de presentatie*).
- b. Rolstoelen
- c. Woonvoorzieningen
- d. Hulp in de huishouding. Er wordt een onderscheid gemaakt in HH1 (= alphahulp) en HH2 (= huishoudelijke verzorging voor een cliënt die zelf – bijv. door dementie of psychische beperking – niet meer kan aangeven wat er in het huishouden moet gebeuren). HH2 wordt geïndiceerd door het CIZ. Wanneer een cliënt HH1 krijgt terwijl eigenlijk HH2 nodig is, zal dit blijken uit het evaluatieoverleg tussen zorgaanbieder en alphahulp. Volgens de heren Brons en Lijster signaleren de alphahulpen het namelijk wel wanneer het niet goed gaat met een cliënt. De leden van de deelnemersraad zijn echter van mening dat de alphahulp hiervoor niet deskundig genoeg is. De indicatiestelling voor hulp in de huishouding verloopt meestal telefonisch. Waar nodig vindt een huisbezoek plaats. Bij de indicatiestelling wordt er van uit gegaan dat huisgenoten ook gebruikelijke zorg kunnen verlenen. Wanneer deze dit niet kunnen, zal hen dat geleerd worden door tijdelijke ondersteuning. De eigen bijdrage voor huishoudelijke hulp wordt geïnd door het CAK.

De afhandelingstermijn van aanvragen bedraagt 8 weken. Wanneer men het niet eens is met de beslissing, kan men binnen 6 weken een klacht/bezwaarschrift indienen. Kees merkt op dat hij het onrechtvaardig vindt dat de gemeente 8 weken de tijd heeft en cliënten slechts 6 weken. Het blijkt hier om landelijk beleid te gaan. De reden voor de langere termijn ligt in het feit dat er bij het afhandelen van aanvragen ook andere organisaties betrokken moeten worden. Dit kost tijd.

Bij de uitleg over de 'Valys' – de landelijke vervoersregeling voor meer dan 5 zones (wat betreft Assen; sommige gemeenten hanteren 6 zones) wordt benadrukt dat dit vervoer los staat van de gemeente en de gemeentelijke voorzieningen.